

Article Arrival : 08/01/2021

Published : 25.02.2021

Doi Number <http://dx.doi.org/10.26449/sssj.3006>Reference Şen, F., Kayabaşı, B.N. & Topçuoğlu Ünal, F. (2021). "Kelime Öğretiminde Türkçe Öğretmenlerinin Kullandıkları Yöntem Ve Teknikler Üzerine Bir İnceleme" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:7, Issue:79; pp:1058-1067

KELİME ÖĞRETİMİNDE TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN KULLANDIKLARI YÖNTEM VE TEKNİKLER ÜZERİNE BİR İNCELEME

A Review On The Methods And Techniques Used By Turkish Teachers In Teaching Vocabulary

Fatma ŞEN

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bölümü, Kütahya/TÜRKİYE
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8055-4908>

Buse Nur KAYABAŞI

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bölümü, Bursa/TÜRKİYE
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2945-305X>

Prof. Dr. Fulya TOPÇUOĞLU ÜNAL

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Kütahya/TÜRKİYE
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3981-9841>

ÖZET

Kelimeler söylenmek istenen düşüncelerin, duyguların ve tutumların göstergesidir. Bireyin kendini ifade edebilmesinde ve iletişimde kelimelerin önemi büyüktür. Temel dil becerilerinin etkili olarak kullanılmasında ve geliştirilmesinde söz varlığının belirleyici bir etkisi bulunmaktadır. Bundan dolayı bireylere kelime öğretmede ve öğretilen kelimeyi etkin olarak kullanmada Türkçe dersinin ve öğretmenlerinin rolü büyüktür. Bu çalışmanın amacı Türkçe öğretmenlerinin kelime öğretiminde kullandıkları yöntem ve teknikleri belirlemek ve elde edilen bulgular ışığında kelime öğretiminde öğretmenlere katkı sağlamaktır. Nitel araştırma modelinin kullanıldığı bu çalışmanın örneklemini Kütahya ilinde görev yapan 35 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Elde edilen veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle toplanan veriler betimsel ve içerik analizi tekniğiyle incelenmiştir. Çalışmada Türkçe öğretmenlerinin kullandığı kelime öğretim yöntemleri; sözlük kullanma, kelime defteri, kelime duvarı, bulmaca, oyunla öğretim, resim çizdirme, tekerleme ve tabu olarak belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Kelime öğretimi, Türkçe eğitimi, kelime öğretim yöntemleri, kelime hazinesi.

ABSTRACT

Words are indicators of the thoughts, feelings, and attitudes that are intended to be said. They have great importance on individuals' self-expression and communication. Vocabulary has a decisive effect on the effective use and development of basic language skills. Therefore, the role of the Turkish course and its teachers is huge in teaching vocabulary to individuals and using the words that have been taught effectively. The purpose of this study is to determine the methods and techniques used by Turkish teachers in vocabulary teaching and to contribute to teachers in teaching vocabulary in the light of the findings. The sample of this study, in which a qualitative research model is used, consists of 35 Turkish teachers working in Kütahya. The data were collected with the semi-structured interview technique. The data collected by the semi-structured interview technique were analyzed using descriptive and content analysis techniques. In the study, the vocabulary teaching methods used by Turkish teachers; using a dictionary, wordbook, wordwall, puzzle, teaching with games, drawing pictures, rhymes and taboo.

Keywords: Vocabulary teaching, Turkish education, vocabulary teaching methods, vocabulary.

1. GİRİŞ

Bireyin hayatında dilin çok önemli olduğu muhakkaktır. Çünkü zihinsel, duygusal ve sosyal anlamda kişi kendini dile ifade edip anlamlandırmaktadır. Birey, yaşamın akışı içerisinde karşı karşıya kaldığı çeşitli durumlarda düşünme, kavrama, çıkarım yapma gibi bilişsel becerilerini dil sayesinde kullanır. Dil, bireyin kullanmış olduğu bu beceriler sayesinde zihinsel işlevlerini yerine getirir. Bununla birlikte birey, duygularını dili kullanarak ifade eder. Birey duygularının durumunu, işleyişini ve gelişimini dil vasıtasıyla değerlendirir. Sosyal bir varlık olan birey, dili kullanarak diğer insanlarla iletişim kurar. Zihninde yapılandırdıklarını diğer insanlara, dili kullanarak iletir ve bu insanlardan aldığı dönütleri de dil aracılığıyla anlamlandırır. Böylelikle dil, bireyler için yaşamını sağlıklı bir biçimde sürdürebilmesinde en temel araç konumundadır.

Bireyin iletişim becerisini büyük oranda, kendisinin iletişim aracı olan dili kullanabilme becerisi belirler (Sever, 2004). İletişim kurmada, düşüncelerin ve duyguların diğer bireylere aktarılmasında kelimelerin önemi büyüktür. Bireyin düşünce evrenini oluşturan semboller ve onların yerine geçen kelimeler, yazılı ve sözlü iletişim sırasında düşünme, anlama, tepki verme ve değerlendirme gibi durumları eyleme dönüştürmektedir. Diğer bir ifadeyle sözcükler, günlük yaşamda sözlü ve yazılı iletişimin vazgeçilmez unsurudur. Bireyin alıcı ve ifade edici dil becerilerinin etkili kullanımı zengin sözcük dağarcığına bağlı olmaktadır (Vygotsky, 1998Akt. Çetinkaya, 2005)

Bireyin yaşamında kullandığı kelimelerin tamamına kelime dağarcığı denir (Vardar, 1998). Türkçe öğretiminde amaç temel dil becerilerinin edindirilmesidir. Ancak, bu becerilerin edindirilebilmesi için ilk olarak bazı ön koşul öğrenmelere gereksinim duyulmaktadır. Bu ön koşullardan biri de bireylerin kelime dağarcığının geliştirilmesidir (Budak, 2000). Öğrencilerin dinlediklerini ve okuduklarını anlamlandırmaları, kelimeleri doğru anlamalarına bağlıdır. Kelime hazinesi zengin öğrencilerin, dinleme, konuşma okuma ve yazma becerisini daha etkin kullanmaları beklenir (Karatay, 2007).

Öğrenciler kelime dağarcığında çok fazla kelime bulundurmasına rağmen bu kelimeleri dil becerilerinde aktif olarak kullanmayabilir. Karatay (2007), Özbay ve Melanlıoğlu'nun (2008b) yapmış oldukları çalışmalarda kelime dağarcığının aktif ve pasif kelime dağarcığı bölümlerinden oluştuğu görülmüştür. Aktif kelime dağarcığı öğrencilerin anlamlarını bilip günlük hayatlarında kullandıkları kelimelerin tümünden oluşmaktadır. Pasif kelime dağarcığı, öğrencilerin manasını bildiği halde günlük hayatlarında yer vermedikleri kelimelerden meydana gelmektedir. Türkçe dersi ve öğretmenlerinin amaçlarında biri de aktif kelime dağarcığını zenginleştirmek ve geliştirmektir. Bununla birlikte kelime öğretim çalışmaları önem kazanmaktadır.

Bireyin okuduklarını kavraması, sözcükleri eksiksiz ve doğru olarak idrak etmeleri ile doğrudan bağlantılıdır. Kelime dağarcığı geniş bireyler, dinlediğinin ve okuduğunun farkına varan bunları etrafındakilere sözlü ve yazılı şekilde anlatan ve böylelikle etkili iletişim becerilerine sahip bireylerdir. Bireyin sahip olduğu kelime dağarcığı bireyin hem akademik yaşamını hem de sosyal yaşamını etkileyen önemli bir faktördür. Bu bağlamda sözcük dağarcığının geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi için yapılan kelime öğretim etkinlikleri büyük ölçüde önem arz etmektedir (Duran ve Bitir, 2017).

Öğrenciler, günlük hayatta karşı karşıya geldiği pek çok sözcüğü dağarcıklarına eklerler. Öğrenciler bu kelimeleri ihtiyaç duydukları zamanda ve çevresiyle olan iletişimlerini devam ettirmekte kullanırlar. Öğrencilerin öğretim aşamalarında rastladıkları kelimeler ise onların kültürel ve akademik ilerlemelerinde oldukça etkilidir. Öğrencilerin anlamlarını ve anlatmalarını geliştirdikleri, kelimeleri ve kavramları daha sistemli bir biçimde işledikleri, kelime dağarcığına eklediği ders, Türkçe dersi olmalıdır. Çünkü Türkçe, ana dilini iyi bilmelerini, etkili biçimde kullanmalarını sağlayacak derstir (Yıldız, 2013).

Türkçe dersi öğretim programında 1-5. sınıflar için öğrenme ve öğretme aşamalarında söz varlığını kullanma, anlamı bilinmeyen kelimelerle çalışma, anahtar kelimelerle çalışma, söz varlığını geliştirme, gibi sözcük dağarcığını geliştirmeye ilişkin süreçler yer almıştır. Öğretmenlerin bu süreçlerde sözcük öğretimi için kullandıkları yöntem ve tekniklerin çeşitliliği, öğrencilerin sözcük hazinesinin geliştirilmesinde oldukça etkili ve önemli bir unsurdur(Yağcı, Katrancı, Erdoğan ve Uygun, 2012).

2006 (6-8. sınıflar)Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda Genel Amaçlar kısmında kelime öğretimine yer verilmiştir. "Okuduğu, dinlediği ve izlediğinden hareketle söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmaları; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmeleri amaçlanmaktadır," şeklinde ifade edilmektedir (MEB, 2006).Buradan anlaşılacağı üzere Türkçe eğitiminde kelime dağarcığına büyük önem

verildiği görülmektedir. Öğretmenlerin kullandığı yöntem ve teknikler kelime dağarcığının geliştirilmesinde önemli bir rol üstlenmektedir.

2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (MEB, 2018: 8) söz varlığına özel amaçların üçüncü maddesinde, "okuduğu, dinlediği/izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması" ifadesi yer almaktadır. Buna bağlı olarak programda, ilköğretim birinci sınıf hariç ikinci sınıftan itibaren okuma becerisinin söz varlığı başlığında, kelime öğretimiyle ilişkili kazanımlardan söz edilmiştir (Tanrıverdi ve Öztürk, 2019). Okuma becerisinin söz varlığı alt başlığı altında yer alan bu kazanımların beşinci sınıflara yönelik olanlarından biri; "Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder." kazanımıdır. Bu kazanımın altında ise şu açıklamalara yer verilmiştir: "Öğrencilerin tahmin ettikleri kelime ve kelime gruplarını öğrenmek için görseller, sözlük, atasözleri ve deyimler sözlüğü vb. araçları kullanmaları sağlanır.", "Öğrencinin öğrendiği kelime ve kelime gruplarından sözlük oluşturması teşvik edilir." (MEB, 2018: 37) açıklamalarıdır. Programda, sadece okuma öğrenme alanı değil diğer öğrenme alanlarında da kelime öğretimiyle ilgili kazanımlara değinilmiştir. Örneğin dinleme beceri alanında "Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder." (MEB, 2018: 36) kazanımına yer verilmiştir. Konuşma becerisinde ise "Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır." (MEB, 2018: 40) kazanımı bulunmaktadır. Bir diğer beceri alanı olan yazmada ise "Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır." (MEB, 2018: 43) kazanımı yer almaktadır. Görüldüğü üzere programda dilin dört temel dil becerisiyle öğrencilerin kelime dağarcığının zenginleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Kelime öğretimi sırasında yöntem ve teknikler kullanılması, kelime dağarcığına katkıda bulunacaktır. Sözlük çalışmaları dışında kelime öğretiminde kullanılan pek çok yöntem ve teknik bulunmaktadır. Kelime öğretimi uygulamalarında Türkçe öğretmenleri bu yöntemlerden öğrencilerin düzeylerine ve ihtiyaçlarına uygun olanı seçip kullanmalıdır.

Kelimelerin kalıcılığını sağlayıp aktif kelime dağarcığına eklenmesini sağlayabilecek yöntem ve tekniklerden bazıları Pehlivan'a (2003) göre; bağlam, sözlük kullanma, kelime defteri, çağrışım, eş anlamlı kelimeleri kullanma, kelime haritası, bulmaca, oyun, beyin fırtınası ve dramatizasyon ile kelime öğretim yöntemleri olarak yer almaktadır.

Karadağ'a (2019) göre kelime öğretim yöntem ve teknikleri ise; soru cevap, çözümlenme ve birleşim, dramatizasyon yöntemleri, kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma/yazma, not alma, boşluk doldurma, kavram haritası, anlam analizi, beyin fırtınasıdır.

Ana dili öğreticisi olan Türkçe öğretmenlerinin dilin kazanılmasında ve bu dilin etkili bir şekilde kullanılmasında etkisi büyüktür. Dil becerilerinin doğru ve güzel kullanılması sahip olunan kelime dağarcığı ile doğru orantılıdır. Öğrencilerin kelime dağarcığı ne kadar zengin ise kendilerini ifade etme becerileri de o kadar kuvvetlidir. Dilin etkili kullanılmasında bu denli öneme sahip olan kelime dağarcığının geliştirilmesinde Türkçe öğretmenlerinin yaptığı çalışmalar büyük önem arz etmektedir. Öğretmenler öğrencilerin kelime dağarcığını geliştirmek için çeşitli kelime öğretim yöntem ve teknikleri kullanmaktadır.

Kelime dağarcığının etkin bir şekilde geliştirilmesi için öğretmenlerin kelime öğretiminde başvurdukları yöntem ve tekniklerin ortaya konulması önemlidir. Bundan dolayı öğretmenlerin kullandıkları yöntem ve teknikler, öğrencilerin kelime dağarcığının geliştirilmesini doğrudan etkilemektedir. Çalışmanın amacı kelime öğretiminde Türkçe öğretmenlerinin kullandıkları yöntem ve teknikleri saptamaktır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Türkçe öğretmenlerinin kelime öğretiminde kullandığı yöntem ve tekniklerin belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışmada, var olan durumu olduğu gibi ortaya koyma amacı güdüldüğünden nitel araştırma yöntemlerinden betimsel model kullanılmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir. Başka bir deyişle nitel araştırma, kuram oluşturmayı temel alan bir anlayışla sosyal olguları bağlı oldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır. (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

2.2. Çalışma Grubu

Çalışma, Kütahya ilinde çeşitli okullarda görev yapan 35 Türkçe öğretmeninden oluşturmaktadır. Çalışmaya, kolay ulaşılabilir örneklem yoluyla belirlenen 35 Türkçe öğretmeni katılmıştır. Maliyet, zaman gibi kısıtlamalardan dolayı, araştırmaya katılabilecek gönüllülük esasına dayalı olarak en yakındaki kişi ya da nesnelere örneklem dâhil etmeye kolay ulaşılabilir örneklem adı verilir. Bu tür örneklem yöntemlerinde, araştırmacılar örneklemi kolay ve hızlı bir şekilde nasıl elde edebileceğini araştırır ve örneklem belirlerken herhangi bir stratejiyi takip etmez(Yılmaz ve Arık, 2019).

2.3. Veri Toplama

Çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinin en belirgin özelliği görüşmelerin önceden hazırlanmış görüşme formlarına bağlı kalınarak sürdürülmesi nedeniyle daha sistematik ve karşılaştırılabilir bilgiler sunmasıdır(Yıldırım ve Şimşek, 2018). Görüşme formu hazırlanırken ilgili literatür taranarak sorular hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formunun geçerliliği için dört akademisyen ve üç Türkçe öğretmenin görüşleri alınmıştır. Araştırmada yapılan görüşmelerde elde edilen veriler elektronik ortamda kaydedilmiştir. Görüşme formunda yer verilen sorular şunlardır:

- 1) Derslerinizde kelime öğretime yer veriyor musunuz?
- 2) Kelime öğretiminde kullandığınız kelimeleri nasıl belirliyorsunuz?
- 3) Kelime öğretiminde nelere dikkat ediyorsunuz?
- 4) Kelime öğretimi sırasında hangi yöntem ve teknikleri kullanıyorsunuz?
- 5) Kullandığınız yöntem ve tekniklerin öğrenciler üzerinde etkili olduğunu düşünüyor musunuz, nedeniyle açıklar mısınız?
- 6) Kullandığınız yöntem ve teknikler öğrencilerin ilgisini artırıyor mu, nedenleriyle açıklar mısınız?

2.4. Verilerin Analizi

Çalışmada toplanan veriler içerik analiz ve betimsel analizi tekniği ile incelenmiştir. İçerik analizinde; nitel verilerden anlam çıkarmak istendiğinde, farklı kaynaklardan gelen verileri gruplamak ya da birbirinden ayırmak için veri, içerdiği anlama göre gruplandırılır ve bu grupları tanımlayıcı isimler yani kodlar verilir (Yılmaz ve Arık, 2019). İçerik analizi, toplanan verilerin derinlemesine analiz edilmesini gerektirir ve önceden belirgin olmayan temaların ve boyutların ortaya çıkarılmasına olanak tanır. Betimsel analizde ise, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış biçimde okuyucuya sunmaktır(Yıldırım ve Şimşek, 2018).

3. BULGULAR

Çalışma kapsamında yapılan incelemelerle toplanan bulgular çalışmanın alt amaçları yönüyle; Türkçe öğretmenlerinin kelime öğretimi sırasında kullandıkları yöntem ve teknikler, derslerinde kelime öğretime yer verip vermedikleri, kelime öğretiminde kullandıkları kelimeleri nasıl belirledikleri, kelime öğretiminde nelere dikkat ettikleri, kelime öğretiminde kullandıkları ayrı bir yöntemin olup olmadığı, kelime öğretim yöntemlerinin öğrenciler üzerinde etkisi ve kullandıkları yöntemlerin öğrenciler üzerinde ilgiyi artırma düzeyleri başlıkları altında sunulmuştur.

1) Türkçe dersinde kelime öğretimi kullanımı

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerine kelime öğretime yer verip vermedikleri sorusu yöneltilmiştir. Türkçe öğretmenlerin soruya verdikleri cevaplardan elde edilen veriler aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 1.Öğretmenlerin Türkçe dersinde kelime öğretime yer vermeleri

	f	%
Evet	35	100
Hayır	0	0

Tablo 1 incelendiğinde çalışmanın yapıldığı 35 Türkçe öğretmenin de derslerinde kelime öğretimine yer verdikleri görülmüştür. Soruya ilişkin bazı cevaplar şöyledir:

Ö. 10: “Evet, yer veriyorum.”

Ö.23: “Evet, veriyorum.”

Ö.31: “Evet, çoğunlukla yer veriyorum.”

2) Kelime öğretiminde kullanılan kelimelerin belirlenmesi

Araştırmada görüşüne yer verilen Türkçe öğretmenlerine kelime öğretimi sırasında kullandıkları kelimeleri nasıl belirledikleri sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin soruya verdikleri cevaplardan saptanan sonuçlar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 2. Türkçe Öğretmenlerinin kelime öğretiminde kullandıkları kelimeleri belirleme şekilleri

	f	%
Ders Kitapları	3	9
Metinler	26	74
Okuma Kitabı	3	9
LGS Soruları	3	9

Tablo 2 incelendiğinde görüşüne başvuru alan 35 Türkçe öğretmenlerinin % 74'nünmetinler üzerinden, % 9'unun ders kitaplarından, % 9'unun okuma kitaplarından ve %9'unun LGS soruları üzerinden belirledikleri görülmüştür. Çalışmaya katılan öğretmenlerin kelime öğretiminde yer verdikleri kelimeleri genel olarak metinler üzerinden belirlemektedir.

3) Kelime öğretiminde dikkat edilen hususlar

Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerine “Kelime öğretiminde nelere dikkat ediyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin kelime öğretiminde nelere dikkat ettiklerine yönelik bulgular aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 3. Kelime öğretiminde dikkat edilen hususlar

	f	%
Doğru Telaffuz	4	11
Seviyeye Uygunluk	5	14
Güncel Olması	8	23
Günlük Hayatla İlişkisi	9	26
Türkçe Olması	6	17
Dil Becerileri ile İlişkisi	3	9

Tablo 3 incelendiğinde Türkçe öğretmenlerinin kelime öğretiminde dikkat ettikleri noktalar günlük hayatla ilişkisi (% 26), güncel olması (% 23), Türkçe olması (% 17), seviyeye uygunluk (% 14), doğru telaffuz (% 11) ve dil becerileri ile ilişkisi (% 9) olarak tespit edilmiştir. Görüşü alınan öğretmenlerin kelime öğretiminde en çok dikkat ettikleri noktanın seçilen kelimelerin günlük hayatla ilişkisi olduğu görülmektedir. Hemen ardından seçilen kelimelerin güncel olması diğer en çok dikkat edilen nokta olarak bulunmuştur. Kelime öğretiminde en az dikkat edilen husus ise kelimelerin dil becerileri ile ilişkisi olmuştur.

4) Kelime öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler

Çalışmada yer alan Türkçe öğretmenlerine “Kelime öğretimi sırasında hangi yöntem ve teknikleri kullanıyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Öğretmenlerin kelime öğretimi sırasında kullandıkları yöntem ve tekniklere yönelik bulgular aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 4. Türkçe öğretmenlerinin kelime öğretiminde kullandıkları yöntem ve teknikler

	f	%
Sözlük Kullanma	3	9
Kelime Defteri	9	26
Kelime Duvarı	4	11
Bulmaca	5	14
Oyunla Öğretim	10	29
Resim Çizdirme	1	3
Tekerleme	1	3
Tabu	2	6

Tablo 4 incelendiğinde Türkçe öğretmenlerinin kelime öğretiminde kullandıkları yöntem ve teknikler oyunla öğretim (% 29), kelime defteri (% 26), bulmaca (% 14), kelime duvarı (% 11), sözlük kullanma (% 9), tabu (% 6), resim çizdirme (% 3) ve tekerleme (% 3) olarak bulunmuştur. Öğretmenlerin derslerinde kelime öğretiminde daha fazla yer verdikleri yöntem ve tekniklerin oyunla öğretim ve kelime defteri olduğu saptanmıştır. Öğretmenlerin en az kullandıkları yöntem ve tekniklerin ise resim çizdirme ve tekerleme olduğu bulunmuştur. Kelime öğretimde kullanılan yöntem ve teknikler belirlenirken sözlük kullanımına az yer verilmesi dikkat çekici bir bulgu olarak görülmektedir.

5) Kullanılan kelime öğretim yöntem ve tekniklerin öğrenciler üzerindeki etkisi

Araştırmada Türkçe öğretmenlerine derslerinde kullandıkları kelime yöntem ve tekniklerinin etkisi sorulmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 80'i (28 kişi) kullanılan yöntem ve tekniklerin öğrenciler üzerinde etkili olduğunu düşünmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %20'si de (7 kişi) kullanılan yöntem ve tekniklerin kısmen etkili olduğunu düşünmektedir. Veriler incelendiğinde öğretmenlerin büyük çoğunluğu kelime öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Soruya ilişkin bazı cevaplar şöyledir:

Ö.3: “Kullandığım yöntemler öğrencinin derse ilgisini sürdürmesini sağlarken kelime anlamının akılda kalıcılığını sağlamaktadır. Kelimenin nerde ve nasıl kullanacağı da bu yöntemlerle pekiştirilmiş olur.”

Ö.9: “Etkilidir. Çeşitli yöntemler sayesinde fazla sayıda uyarıcıyla yapılan öğretim kalıcı olmaktadır.”

Ö.14: “Her yöntem ve teknik etkilidir. Kullanım yeri ve kullanım özelliklerine bağlı olarak etkililiği değişebilir. Ben etkili görüyorum. Çünkü öğrencilerimin işine yarayan, öğrenebileceği kelimelerle etkinliklerimi planlıyorum.”

Ö.16: “Evet, okudukları kitaplarda bu kelimelerle karşılaştıklarında kelimeyi bilmenin hazzını yaşayıp benimle paylaşıyorlar.”

Ö.18: “Kesinlikle. Geri dönütler oluyor öğrencilerden. Ve yarışma yapacağımız için de tüm öğrenciler o kelimelere dikkat kesiliyor. Anlamına çalışıyorlar teneffüslerde birbirlerine soruyorlar. Her ders oynayalım diye bol bol çalışıyorlar.”

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %80'i (28 kişi) kelime öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin etkili olduğunu düşünmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenler kelime öğretiminde kullandıkları yöntem ve tekniklerin kalıcılığı sağladığını ve öğrencilerin öğrendikleri kelimelere günlük hayatlarında daha çok yer verdiklerini aktarmışlardır.

Araştırmaya katılan 7 öğretmen ise kelime öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin kısmen etkili olduğunu düşünmektedir. Bunun sebebini ise kullanılan yöntem ve tekniğin etkisinin öğrenciden öğrenciye değişebileceği olarak aktarmışlardır.

6) Kullanılan yöntem ve tekniklerin öğrenciler üzerinde ilgiyi artırma nedenleri

Araştırmada Türkçe öğretmenlerine “Kullandığımız yöntem ve teknikler öğrenciler üzerinde ilgi ve isteği artırıyor mu, nedenleriyle açıklar mısınız?” sorusu sorulmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğu (33 kişi) kullanılan yöntem ve tekniklerin öğrenciler üzerinde ilgi ve isteği artırdığını düşünmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çok azı ise (2 kişi) kullanılan yöntem ve tekniklerin öğrenciler üzerinde etkili olmadığını düşünmektedir. Veriler incelendiğinde öğretmenlerin büyük çoğunluğu kelime öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin öğrenciler üzerinde ilgiyi artırdığını ifade etmişlerdir.

Tablo 5. Kelime öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin ilgiyi artırma nedenleri

	f	%
Yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlaması	7	25
Eğlenceli olması	14	50
Merak uyandırıcı olması	8	29
Farkındalık oluşturmaları	4	14

Yukarıdaki tabloda kelime öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin ilgiyi artırdığını düşünen 33 Türkçe öğretmeninin bu ilginin arttırmasındaki nedenlere yer verilmiştir. Tablo 5 incelendiğinde kelime öğretiminde yöntem ve teknik kullanmanın ilgiyi arttırma nedenleri olarak eğlenceli olması (% 50), merak uyandırıcı olması (% 29), yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlaması (% 25) ve farkındalık oluşturması (% 14) olarak belirlenmiştir. Öğretmenlerin derslerinde kullandıkları yöntem ve tekniklerin ilgiyi arttırma nedenlerinin içerisinde en fazla olanı kullanılan yöntem ve tekniklerin eğlenceli olmasıdır. Öğretmenlerin kullandıkları yöntem ve tekniklerde ilgiyi arttırma nedeni olarak en az tespit edilene neden ise farkındalık oluşturmasıdır. Soruya yönelik bazı cevaplar şunlardır:

Ö.3: “Öğrenci, yöntemin içinde olduğundan, yöntemleri bizzat kendisi uyguladığından, sürecin dışına itilmediğinden zevkle ve istekle etkinlikleri yapmaktadır.”

Ö.7: “Evet, artıyor. Sıradan sözlükten anlamını bulma ve cümle içinde kullanma etkinlikleri öğrencilerin ilgisi çekmezken bunu oyun haline getirdiğimde öğrenciler hem oynuyor hem de öğreniyor.”

Ö.11: “Çok. Çünkü normal derse çok az kişi katılırken bu kelime oyunu yarışmasına tüm sınıf katılıyor. En kötü dediğimiz öğrenci bile anlam ezberliyor.Cümle kuruyor. Oyun her şeyin anahtarı.”

Ö.15: “Evet. Oyun oynamak ya da sezdirme yöntemiyle kavratmak daha kalıcı.”

Ö.18: “Evet, çünkü onlar da kendi süreçlerini değerlendirebiliyor.”

Ö.21: “Evet, arttırıyor, öğrenilen kelimeleri hemen kullanmaya başlıyorlar çünkü öğrenciler yeni şeyler öğrenmekten hoşlanıyorlar.”

Ö.25: “Evet, derslerim daha eğlenceli geçiyor. Daha istekle dersime katılıyorlar.”

Ö.28: “Evet, zamanın nasıl geçtiğini anlamadıklarını söylüyorlar bir an önce anlamını bilmedikleri kelimeleri belirleyip tekrar oyunla bulmak istiyorlar.”

Ö.29: “Arttırıyor. Yeni bir kelime öğrenmenin kendini daha iyi ifade etme konusundaki etkisini de bildikleri için daha istekli öğreniyorlar ve sessiz sinema yönteminde çok eğlendikleri için daha ilgili oluyorlar.”

Ö.30: “Yeni kelimelerle güzel yazılar yazıp paylaşmak hoşlarına gidiyor, özellikle 5 ve 6. sınıflarda.8. sınıflar hoşlanmıyor kelime çalışmalarından. Onlar soru üzerinden anlamların anlatılması bekliyor sadece.”

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %94’ü (33 kişi) kelime öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin öğrenciler üzerinde ilgi ve isteği arttırdığını düşünmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenler kelime öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin sürece öğrencileri dâhil ettiği, oyunla öğretiminin öğrencilerin ilgisini büyük ölçüde çektiği, derslere katılımın daha fazla arttığı, öğrenilen kelimelerde kalıcılığın sağlandığı, sürecin daha eğlenceli hale gelmesi ve yeni kelimeler öğrenmenin merakı arttırdığı için öğrencilerin ilgi ve isteklerini olumlu yönde etkilediğini aktarmışlardır.

Ö.34: “Çok fazla ilgi ve isteği arttırdığını söyleyemem. Henüz kelimeleri niçin öğrenmeleri gerektiğinin bilincine maalesef erişemiyorlar. Yazı olarak verdiğim kelime öğretimi ödevlerinden sıkılıyorlar. Yeni kelimeleri cümlede kullanmak zor geliyor birçoğuna bu da isteği azaltıyor maalesef.”

Araştırmaya katılan bazı öğretmenler ise kelime öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin öğrenciler üzerinde ilgi ve isteği arttırmadığını düşünmektedir. Bunun sebebini ise öğrencilerin kelime öğretimi etkinliklerinden sıkıldıkları ve yeni öğrendikleri kelimeleri kullanmaktan çekindiklerini aktarmışlardır.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, Türkçe öğretmenlerinin kelime öğretiminde kullandıkları yöntem ve tekniklerin ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda, Türkçe öğretmenlerinin kelime öğretiminde yararlandıkları yöntem ve tekniklerin çok zengin olmadığı görülmektedir. Çalışma kapsamındaki Türkçe öğretmenlerinin hepsinin derslerinde kelime öğretimine yer verdikleri ve kelime öğretiminde en çok “oyunla öğretim” ve “kelime defteri” yöntem ve tekniklerinden yararlandıkları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin %74’ü(26 kişi) kelime öğretim çalışmalarında kullandıkları kelimeleri metinler üzerinden

belirmektedir. Bu durumda Türkçe öğretmenlerinin, derslerinde genellikle benzer kelimelere yer verip farklı kelimelere yer vermedikleri söylenebilir. Çalışmaya katılan Türkçe öğretmenleri kelime öğretiminde en çok, kelimelerin günlük hayatla ilişkili olmasına, güncel olmasına ve Türkçe olmasına dikkat ettiklerini belirtmişlerdir.

İlter'e (2014) göre zengin sözcük dağarcığına sahip olan bireyler, genellikle etkili iletişim gerçekleştirenlerdir. Çünkü sözcük bilgisi, dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini kapsayarak yaşamının birçok alanını etkiler. Birey ne kadar çok sözcük bilirse, olgu ve olayları anlaması ve yorum yapması da o kadar gelişir. Çalışmaya katılan Türkçe öğretmenleri kelime öğretiminin en önemli hedefinin kelime dağarcığının zenginleştirilmesi ve aktif kelime hazinesinin genişletilmesi olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenler kelime hazinesi zengin olan öğrencilerin kendilerini ifade etme becerilerinin de buna paralel olarak gelişmiş olduğunu ayrıca belirtmişlerdir. Çalışmada elde edilen bu bulgular, İlter'in (2014) tespitini destekler niteliktedir.

Yağcı vd. (2012) göre, öğretilecek sözcükleri öğrencilerin belirlemesi oldukça önemlidir. Çünkü öğrencilerin, hangi kelimelerin anlamını bilip bilmedikleri hususunda öğretmenlerin bilgi sahibi olması güçtür. Öğretilecek sözcüklere öğretmenin karar vermesi yapılan çalışmaların hedefe ulaşmasını engelleyebilir. Çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin tümünün kelime öğretiminde kullandıkları sözcükleri kendilerinin belirlediği görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin bu kelimeleri de metinler üzerinden belirlediği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada elde edilen bu bulgu, Yağcı vd. (2012) yapmış olduğu sınıf öğretmenlerinin kelime öğretiminde karşılaştıkları sorunlar ve kullandıkları yöntem-tekniklerin incelendiği çalışma ile öğretmenlerin öğretimi yapılacak kelimeleri kendilerinin belirlemeleri bakımından farklılık göstermektedir.

Uğur'a (2014) göre sözcük öğretiminde yararlanılan en önemli unsur metinlerdir. Sözcük öğretimi için belirlenen veya oluşturulan metinlerin öğrencilere yeni sözcükler kazandıracak özellikte olmalıdır. Fakat burada dikkat edilecek nokta; metinde anlamı bilinmeyen sözcük sayısının metni kavramayı engelleyecek ölçüde olmaması gerekir. Çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin kelime öğretiminde kullanılacak kelimeleri metinler üzerinden belirledikleri görülmüştür. Ancak çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin öğretilecek bu sözcüklerin niteliklerine yeterince dikkat etmedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada elde edilen bu bulgu, Uğur'un (2014) Türkçe öğretmenlerinin kelime öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma düzeyleri üzerine yapmış olduğu çalışmasıyla kelimelerin metinler üzerinden belirlenmesi hususunu desteklemektedir.

Karadağ'a (2019) göre, öğretim sürecinde kullanılacak metinlerin seçiminde ya da hazırlanmasında da öğrencilerin yeni anlamlarla karşılaşmalarını sağlayacak kelimelere ve diğer söz varlığı unsurlarına yer verilmesi önemlidir. Burada dikkat edilmesi gereken husus, hazırlanacak okuma metinlerinde ve dinleme kayıtlarında yer alacak ve öğrencilerce bilinme ihtimali düşük olan kelimelerin metnin genel anlamını elde etmeyi engellemeyecek düzeyde olmasıdır. Çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin kelime öğretiminde dikkat ettikleri hususlar ise kelimelerin günlük hayatla ilişkili olması, güncel olması, Türkçe olması, öğrencilerin seviyesine uygun olması, kelimelerin doğru telaffuz edilmesi ve dil becerileriyle ilişki içinde olması hususları tespit edilmiştir. Çalışmada elde edilen bu bulgu, kelime öğretiminde kelimelerin dil becerileriyle ilişkilendirilmesi hususuna dikkat edilmesi gerektiği yönünden Karadağ'ın (2019) tespitini destekler niteliktedir.

Çeçen'e (2007) göre öğrencilerin sözcük dağarcıklarını geliştirirken dikkat edilmesi gereken hususlardan biri fazla kullanılmayan kelimelerin öğrencilere öğretilmesinin gerekli olmamasıdır. Çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin kelime öğretiminde ele aldıkları kelimelerin öğrencilerin günlük hayatlarında kullandıkları güncel kelimeler olmasına dikkat ettiklerini ifade etmişlerdir. Çalışmada elde edilen bu bulgu Çeçen'in (2007) kelime hazinesinin geliştirilmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar konusunda yapmış olduğu çalışmayı destekler niteliktedir.

Akyol'a (2008) göre sözcük öğretiminde farklı, anlamlı ve etkileşimli öğrenme süreçleri oluşturulması gerekmektedir. Öğrencilerin sözcükler üzerinde yeterince düşünmesini sağlamak onların sözcüklerle aralarında tecrübe kazanmalarına yardımcı olur. Bu tecrübeyle beraber çeşitli sözcük türleri için çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerinden faydalanılması sözcüklerin zihinde daha kolay anlamlandırılmasını ve kalıcı olmasını sağlar. Çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin derslerinde en çok kullandıkları yöntem ve tekniklerin oyunla öğretim, kelime defteri oluşturma, bulmaca, kelime duvarı oluşturma ve sözlük kullanma yöntem ve teknikleri olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin çeşitli yöntem ve teknik kullanmalarının

sözcük öğretiminde kalıcılığın sağlanmasında etkili olduğu söylenebilir. Çalışmada elde edilen bu bulgu, Akyol'un (2008) kelime öğretiminde yöntem ve teknik kullanmanın kalıcılığı artırma fikriyle paralellik göstermektedir.

Karatay'a (2007) göre kelimeler fikirlerin gelişmesini, maddî ve manevî kültürün ilerlemesini sağlar. Kelime hazinesinde oluşan yetersizliği, öğrencinin kavrama ve aktarımını olumsuz etkileyen bir problem olarak tanımlar. Bunun dışında sözcükler, kavramların oluşması ve edinilmesinde birer semboldür, aynı zamanda zihnin gelişmesinde de önemli bir rol oynar. Çalışmaya katılan Türkçe öğretmenleri kelime öğretiminde yöntem ve teknik kullanmanın öğrenciler üzerinde oldukça etkili olduğunu düşünmektedirler. Kelime öğretiminde yöntem ve teknik kullanmanın öğrenciler üzerinde ilgiyi daha fazla arttırdığını ve öğrencilerin zihinsel gelişimini sağlayıp kavramayı kolaylaştırdığını belirtmişlerdir. Çalışmaya katılan Türkçe öğretmenleri kelime öğretiminde yöntem ve teknik kullanmanın öğrencilere yaparak yaşayarak öğrenmelerini ve derslerin eğlenceli hale gelmesini sağladığı için öğrencilerin derse olan ilgilerinin üst düzeye çıktığını ifade etmişlerdir. Çalışmada ulaşılan bu bulgu, Karatay'ın (2007) tespiti ile paralellik göstermektedir.

Sonuç olarak çalışmada görüşleri alınan Türkçe öğretmenlerinin kelime öğretiminde yöntem ve teknik kullandıkları görülmüştür. Ancak öğretmelerin yöntem ve teknik kullanmalarına karşın yeterince çeşitliliğin sağlanmadığı ve yöntem, tekniklerin uygulanmasında yeterli bilgi sahibi olmadıkları saptanmıştır. Çalışmada elde edilen bu sonuçlara göre öğretmenlere hizmet içi eğitim verilerek yöntem ve teknik kullanma konusunda donanımlı hale gelmeleri sağlanmalıdır. Derslerde yöntem ve tekniklerin daha iyi uygulanması için gerekli öğrenme ortamları hazırlanmalıdır. Kelime öğretiminde her bir sınıf seviyesinde öğrencilere öğretilmesi gereken kelime dağarcığını, öğrenciler ve öğretmenler vasıtasıyla ve Türkçenin nitelikli eserlerinden yararlanarak oluşturmak gerekmektedir. Ayrıca buna uygun ders ve çalışma kitapları ile sözlükler oluşturulmalıdır. Sözlü iletişimde, aktif söz dağarcığını geliştirilmesi sağlanmalıdır. Bu bağlamda öğrenilen kelimelerin aktif şekilde kullanılması için Türkçe derslerinde konuşma ve yazma çalışmalarına daha çok yer verilmelidir. Ayrıca okuma çalışmalarında farklı tür ve içerikte kitaplar okutularak öğrencilerin daha çok kelimeyle karşılaşmaları sağlanmalıdır. Öğretmenlerin öğrencilerin söz varlığına katkı sağlamak için metinlerde anlamlarını bilmediği sözcükleri öğrenmesi adına öğrencileri sözlük kullanmaya yönlendirmelidir. Bunun yanında öğrencilerin öğrendikleri yeni kelimelerle kendi kelime defterlerini oluşturmaları teşvik edilmelidir. Kelime öğretiminde geleneksel yöntem ve teknikler yerine öğrenciyi aktif kılan yeni alternatif yöntem ve teknikler tercih edilmelidir. Böylece Türkçe dersleri daha eğlenceli hale gelerek kelime öğretiminde kalıcılık sağlanabilecektir.

KAYNAKÇA

- Akyol, H. (2008). Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi, Pegem Akademi, Ankara.
- Ayberk, E. C. (2019). "Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi" (Ed. Kürşad Yılmaz & Recep Serkan Arık) Eğitimde Araştırma Yöntemleri, ss. 179-180, Pegem Akademi, Ankara.
- Budak Y. (2000). "Sözcük Öğretimi Ve Sözlüğün İşlevi", Dil Dergisi, 92:19-26.
- Çeçen, M. (2007). "Kelime Hazinesinin Geliştirilmesinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar", Journal of Turkish Linguistics, 1(1):116-137.
- Çetinkaya, Z. (2005). "Basit Tekrar ve Alıştırma Yoluyla Sözcük Öğretimi", Dil Dergisi, 130: 67-84.
- Duran, E. ve Bitir, T. (2017). "Bağlam Temelli Kelime Öğretim Yönteminin Kelime Kazanımına Katkısı", The Journal of International Education Sciences, 4(11): 70-94.
- İlter, İ. (2014). "Kelime Öğretiminde Grafik Düzenleyicileri (Frayer Modeli Örneği)", Turkish Studies, 9(3):755-770.
- Karadağ, Ö (2019). Kelime Öğretimi, Pegem Akademi, Ankara.
- Karatay, H. (2007). "Kelime Öğretimi", GÜ Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(27): 141-153.
- MEB (2006). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6, 7, 8. Sınıflar), Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi, Ankara.
- MEB. (2018). Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar), MEB, Ankara.

- Özbay, M. & Melanlıoğlu, D. (2008a). “Kelime Öğretiminde Örneklemenin Önemi Divanülügat-İt Türk”, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(10): 49-58.
- Özbay, M. & Melanlıoğlu, D. (2008b). “Türkçe Eğitiminde Kelime Hazinesinin Önemi”, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(1): 30-45.
- Pehlivan, A. (2003). “Türkçe Kitaplarında Sözcük Dağarcığını Geliştirme Sorunu ve Çözüm Yolları”, Dil Dergisi, 122: 84-94.
- Sever, S. (2004). Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Tanrıverdi, T. & Öztürk, E. (2019). “Öğrencileri Kelime Hazinesinin Geliştirilmesinde İşbirlikçi Öğrenme Yönteminin Yeri”, Journal of Social Sciences and Education, 2(1): 93-120.
- Uğur, F. (2014). “Türkçe Öğretmenlerinin Kelime Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Kullanma Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma”, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Afyonkarahisar.
- Vardar, B. (1998), Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü, ABC Kitapevi Yayınları, İstanbul.
- Vygotsky, L. S. (1998). Düşünce ve Dil. (Çev.:S. Koray), Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul.
- Yağcı, E.; Katrancı, M., Erdoğan, Ö. & Uygun, M. (2012). “Sınıf Öğretmenlerinin Kelime Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar Ve Kullandıkları Yöntem-Teknikler”, Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi, 4: 1-12.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yıldız, C.; Okur, A., Arı, G. & Yılmaz, Y. (2013). “Kelime Öğretimi” (Ed. Cemal Yıldız) Yeni Öğretim Programına Göre Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi, ss.341-342, Pegem Akademi, Ankara.